

donationer förhindras, efter eget godtfinnande besluta om dess användande eller upplösning.

Om remiss till vederbörligt Utskott anhålles.

Stockholm den 27 Januari 1886.

C. J. Petersson

från Kalmar län.

N:o 115.

Af Herr **J. Eklund**: *Med förslag att, under förutsättning af Riksdagens bifall till de om åsättande af skyddstullar å lifsförnödenheter väckta motioner, af tillgängliga medel måtte afsättas en fond för pensionering af i riket födde omedelade personer, förnämligast kroppsarbetare.*

Att de närvarande tidsförhållandena af alla ekonomiskt producerande samhällsklasser ifrigt beklagas, såsom varande i hög grad ogynsamma för deras materiella utkomst och bestånd, är en känd sak.

Sjöfartens idkare klaga öfver att såväl ångbåtar, men synnerligast segelfartygen lida brist på lönande fraktfarter. Handeln visar sig till följd af affärslösheten och den tilltagande osäkerheten för dess spekulationer vara mindre vinstgifvande nu än förr. Industrien, som i många dess grenar lider af ett år efter år tilltagande intrång af utländsk konkurrens, påstås också vara mindre lönande nu än fordom. Men synnerligast är det fallet med vår modernäring, jordbruket, hvars utöfvare hafva, af flera samverkande orsaker, de fleste och ojäfaktigaste skälen för sina bekymmer öfver betrycket i följd af det allmänt kända sakförhållandet att vårt land nu står vidöppet för afbördandet af alla andra nationers

öfverflöd på spannmål och öfrige lifsförnödenheter. Derfor har det synts mig, som om en snar och kraftig hjälp borde beredas för lindrande af förhandenvarande nöd, en hjälp, hvaraf flere eller färre af nämnda och kanske onämnda industrier äro i behof. Att jordbrukarne stå främst i dessa led och äro mest och skyndsammast af alla berättigade till hjälp af statsmakterne, äro af många en erkänd sanning. Jordbrukarne, hvilka visserligen med tacksamhet emottaga den lindring, som genom 30 procent grundskatteafskrifning, med inuevarande år kommer dem till del, men som dock visar sig vara otillräcklig i förevarande fall och är dessutom af annan natur, se sig ur stånd att kuuna uthärda en konkurrens med rikare och i alla afseenden bättre och lyckligare ekonomiskt lottade länder. Vi tro att en lagstiftning, som bereder skyddstullar för de näringsgrenar, hvilka äro i behof deraf, skulle blifva välgörande och till landets båtnad, och fortast till hands, blef den, om än icke en fullständig hjälp, åtminstone ett mäktigt palliativ, till dess gynsammare konjunkturer inträffa. Man har redan erfarit, att åtskilliga motioner om skyddstullar å lifsförnödenheter m. m. äro till Riksdagen öfverlemnade, och hopp förefinnes, att de samma skola af denna statsmakt behjertas och beviljas.

Men när vi hafva kunskap om att tullar å nämnda varor äro för några samhällsklasser förhatliga och betecknas af dessa med åtskilliga smädenamn, hvilka icke äro tillståndiga och för öfrigt allt för väl kända för att här behöfva nämnas, och våra motståndare föregifva som kardinalskäl att, i fall de skulle vinna Riksdagens bifall, skyddstullarne skola komma att försvåra synnerligast arbetarnes ställning till sitt försorg, har det synts mig, som skulle det blifva till ganska stor nytta för dem, om, under förutsättning att tullar å lifsförnödenheter vinna tillämpning, alla sådana, som årligen inflyta för de varor, hvilka af svenska jordbrukare kunna produceras, afsattes, så länge de tillämpas och tolereras, tillika med ett belopp af minst en million kronor för en gång, utaf det öfverskott, som nu förefinnes i statskassan och af regeringen föreslås böra ingå uti nu förestående statsreglering, till en fond, afsedd att derur bereda lämpliga pensionsbelopp åt i riket födda obemedlade personer, förnämligast kroppsarbetare, men jemväl af öfriga medellösa män och qvinnor.

Såsom billighetsskäl för denna min anhållan tager jag mig friheten erinra, att gång efter annan har Riksdagen, på initiativ af Konungen, beviljat så väl löneförbättringar som dyrtidstillägg till rikets embets- och tjänstemän, då sådana förments vara af nöden, samt dessutom ökade pensionsbelopp, de senare för att bereda dessa folkklasser en sorgfri ål-

derdom. Men för den kroppsarbetande befolkningen hafva statsmakterna till innevarande tid icke ens gjort någon den ringaste ansats att, vare sig i pekuniärt eller annat hänseende, komma dem till hjälp, när deras krafter äro förslitna på ansträngande arbeten i det allmännas eller enskildas tjenst. Kroppsarbetarne äro en folkklass, som, säga hvad man vill, ändock är i materielt hänseende grundläggande för samhällsbyggnaden. Om dessa genom oförvållade såväl som sjelfförvållade omständigheter komma i nöd och elände, så står dem ingen annan reträtt åter än fattigvården. Det måste i sanning kännas tungt för en person, som efter ett långt, sträfsamt lif i och med en samhällsnyttig verksamhet nödgas äta de, mången gång ytterst sparsamma nådesmullor, som dem tillkastats från en i många kommuner ytterst illa organiserad fattigvård, hvars knappa gåfvor ofta i följd af gifvarnes egna ringa livsvilkor icke tåla vid någon utsvällning. Sådana perspektiv för arbetarne äro ingalunda uppmuntrande, utan äro egnade att föda, nära och underhålla klasshat till de bättre lottade, hvilka närmast träffa dem, som staten beredt sådana skyddande förmåner genom pensioner. Desslikes omfatta de, synnerligast i sina yngre och kraftfullaste år de uppmaningar, förespeglingar och lockelser, som komma dels från Amerika, dels från våra grannland Danmark och Tyskland, och äfventyra genom emigration dit ett stadigvarande, nyttigt och hedrande arbete i och för fäderneslandet.

Derföre synes mig, som om innevarande års Riksdag borde genom bifall till denna motion bereda sig en tacksamhetsgård af den medellösa delen af Sveriges folk, och det befarade knotet öfver ifrågasatta lifsmedelstullar skall i väsentlig mån modereras, om än icke alldeles tystna.

För att i någon mån motverka ett befaradt missbruk af denna ifrågasatta institution, som af samvetlösa personer skulle kunna användas, torde måhända vara af nöden att vissa moderata vilkor från de pensionssökandes sida stipulerades, såsom af dem gjorda insatser, medan deras arbetskrafter vara, och derigenom bidra till att fonden är efter annat måtte tillväxa och pensionerna derigenom må till antal och belopp blifva betryggande för ett oundgängligt lifsuppehälle och hvad dertill hörer.

Om vilkor, bestämmelser och sätt för pensioneringen m. m., vågar jag icke gifva några som helst förslag, väl vetande, att för organisation af en vidt omfattande institution behöfves en noggrann utredning och stor matematisk kunskap, hvilken jag till alla delar saknar; utan hufvudsyftet med motionen är tills vidare att få de föreslagna medlen

afsatta för nämnda ändamål och förvaltade på mest vinstgifvande sätt, tills dess utredning därför hinner verkställas och förslag derom Riksdagen blir förelagdt, gilladt och antaget.

På grund af hvad jag haft äran anföra, vågar jag vördsamt föreslå,

att under förutsättning, det Riksdagen lemnar bifall till de om åsättande af skyddstullar å lifsförnödenheter inlemnade motionerna, Riksdagen behagade utaf tillgängliga medel anslå ett belopp af minst en million kronor för en gång, samt att sedan årligen, så länge tullar å lifsmedel tillämpas, alla de tullinkomster, som uppkomma å sådana födovaror, hvilka kunna af svenske jordbrukare produceras, afsättas till en fond, afsedd att derur, vid lämplig ålder, pensionera i riket födda obemedlade, välfrejdade personer, förnämligast kroppsarbetare, men jemväl öfriga män och kvinnor.

Om remiss till Stats-Utskottet anhålles.

Stockholm den 28 Januari 1886.

J. Eklund.

Häruti instämma:

Pehr Pehrsson
från Stockholms län.

Joh. Sjöberg
från Jönköpings län.

Jan Ericsson
från Upsala län.